

Manifest za odgovornu arhitekturu

Predanost arhitekata djelovanju za klimu budućnosti

Mi - arhitekti svijeta - stalno i godinama pozivamo međunarodne institucije i vlade država da budu svjesne utjecaja građevinske industrije na klimatske promjene i na rješenja koja arhitektura može omogućiti.

Svojim obrazovanjem i iskustvom, mi – arhitekti svijeta – inicijatori smo predlaganja urbanog razvoja usmjerenog osiguranju stambenih prostora u sigurnim, zdravim i humanim uvjetima, punim podrške. Mi posjedujemo vještine potrebne za projektiranje nisko karbonskog, energetske učinkovitog, fleksibilnog, zdravog izgrađenog okoliša, koji uključuje pretpostavke ublažavanja utjecaja klimatskih promjena i prilagodbe naših gradova i zgrada na nuspojave klimatskih promjena.

Bez sumnje, 21. konferencija Ujedinjenih naroda o okvirnoj Konvenciji o klimatskim promjenama (COP21) naša je posljednja šansa!

Kao profesija koja ima ključnu ulogu u kreiranju izgrađenog okoliša, mi – arhitekti svijeta – uvjereni smo da je još uvijek sve moguće, ako se poduzmu konkretni i inovativni koraci, kako bi se promovirao okoliš s manje ugljika, prilagođen novim klimatskim uvjetima.

Slijedom iznesenoga, u našoj svakodnevnoj stručnoj praksi, bez obzira na veličinu projekata, mi – arhitekti svijeta – opredjeljujemo se promicati sljedeće mjere, kod javnih i kod privatnih klijenata:

Za održiv i fleksibilan grad

Stavimo ljude u središte urbanog razvoja

Održivi grad je prije svega prijateljski i human. Njegova je osnovna svrha stvoriti uvjete zajedničkog života, te omogućiti socijalnu uključenost današnje i budućih generacija. Održivi grad nije grad zatvorenih skupina i ograničenja, već grad pun života u kojem javni prostor pripada građanima.

Promičimo kompaktni grad kao poticaj društvenoj i funkcionalnoj različitosti

Održivi grad s niskom razinom produkcije ugljika objedinjuje gustoću i intenzitet života, te harmonično integrira stambenu izgradnju, urede, trgovine i zajedničke sadržaje javne namjene. Pristupačnost i mobilnost elementi su koji ga definiraju. Živjeti dobro znači živjeti u blizini posla, usluga i javnog prijevoza.

Dajmo prednost urbanoj obnovi

Iznad svega, grad s niskom produkcijom ugljika mora omogućavati stalnu promjenu i preobrazbu iznutra. Poštujući očuvanje povijesne baštine, dajmo prednost urbanoj obnovi, gdje god je to moguće i izbjegavajmo razvoj novih, iz ničega (*ex nihilo*) nastalih, gradova.

Uspostavimo mehanizme upravljanja u kojima sudjeluju svi društveni čimbenici

Održivi urbani razvoj je zajedničko planiranje svih interesno uključenih sudionika u razvoju grada: gradskih vijećnika, stanovnika, arhitekata, te cjelokupnog tima koji sudjeluje u nastajanju izgrađenog okoliša. Njihove se aktivnosti trebaju temeljiti na zajedničkim mehanizmima upravljanja.

Dizajn, prije svega u održivoj gradnji

Dajmo prednost inovativnim prijedlozima

Projektna rješenja javnih zgrada za cilj trebaju imati racionalniju uporabu resursa. Kod projektiranja novih zgrada ili rada na obnovi postojećih, potrebno je poticati inovativna rješenja, koja prednost daju zajedničkim prostorima i zgradama koje se mogu prilagoditi multifunkcionalnoj namjeni.

Vrednujmo projektantska rješenja

Ekološki učinak zgrade potrebno je usko povezivati s preliminarnom fazom projektiranja u nastajanju arhitektonskih rješenja. Orijentacija zgrade i njezina kompaktnost jednako su važni kao i termički učinci materijala i sustava.

Dajmo prednost lokalnim resursima i lokalnom načinu gradnje

Uporaba lokalnih resursa prilagođenih kontekstu i efikasna, kratka isporuka materijala, značajno smanjuju *carbon footprint* - utjecaj ugljika na okoliš, te doprinose osjećaju stanara da su bitan dio procesa projektiranja. Arhitektura je također i „proces emancipacije“. Također, potrebno je istaknuti značenje okoliša, usredotočujući se na lokalno provjerena tehnička rješenja.

Gradimo zgrade koje zadovoljavaju potrebe i osiguravaju mogućnost prilagodbe u budućnosti

Održiva gradnja podrazumijeva zgrade koje su projektirane tako da odgovaraju potrebama konkretnog okoliša i krajnjih korisnika. Živjeti dobro znači živjeti u energetske učinkovitom stambenom prostoru, koji odgovara svrsi i budućim promjenama u životu obitelji. Zastarijevanje komercijalnih zgrada i javnih prostora može se usporiti pravovremenim predviđanjem potreba krajnjih korisnika u budućnosti.

Pratimo životni ciklus i rušenje zgrada

Održiva i odgovorna gradnja podrazumijeva praćenje zgrada tijekom njihova cjelokupnog životnog ciklusa, vodeći računa o recikliranju i ponovnoj upotrebi građevinskog materijala. To uključuje i postupanje s otpadom i materijalom nastalim od rušenja zgrada.

Obnovimo postojeći izgrađeni fond zgrada

Veći zahvati urbane obnove zgrada, važan su preduvjet za postizanje cilja stvarnog smanjenja emisije stakleničkih plinova. Stoga urbana obnova mora biti u srži javne politike.

Arhitektura je, srednjoročno gledano i uz jeftine načine gradnje, moćna sila u ostvarivanju cilja smanjenja emisije stakleničkih plinova i prilagodbe društva na neizbježne nuspojave klimatskih promjena. Kroz integralni pristup projektiranju, kojim se tijekom nastajanja projekata u obzir uzimaju ekonomski, društveni, ekološki, politički i kulturni čimbenici, arhitekti doprinose globalnom opredjeljenju za održivi način života.

Kako bismo sutra zajedno bolje živjeli, mi – arhitekti svijeta – pozivamo na implementaciju snažnih politika kojima bi se zaustavio nekontrolirani rast gradova, izbrisala nepravda u raspodjeli sredstava, usporila promjena klime, preduhitrile posljedice izloženosti prirodnim i industrijskim rizicima, te zaustavilo uništavanje prirodnih resursa na cijelom planetu.

Pariz, 30. studenoga 2015. god.

**Od sada, zajedno, mi – arhitekti svijeta – predani smo djelovanju za klimu
budućnosti!**

